

Aktiv učiteljev družboslovnih predmetov

GEO - GEOLOGIJA	2
PSIH - PSIHOLOGIJA	20
SOC - SOCIOLOGIJA	26
ZGO - ZGODOVINA	34
AKTI - AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO	43

GEOGRAFIJA

Ocenjevanje znanja poteka v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Šolskimi pravili ocenjevanja znanja in z učnim načrtom za geografijo.

OBLIKE OCENJEVANJA ZNANJA

Ocenjevanje poteka individualno.

NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

V šolskem letu dijaki pridobijo najmanj eno ustno oceno in dve pisni. Vse ocene morajo biti pozitivne, da je zaključna ocena pozitivna. Dijak lahko pridobi tudi dodatne ocene, vendar le-te ne morejo biti nadomestilo za redne ocene.

Roki za pisno ocenjevanje znanja so določeni v preglednici spodaj in na spletni strani šole <https://gradbena.si/portal/dijaki/>

ŠTEVILO PRIDOBLJENIH OCEN V ŠOLSKEM LETU		
LETNIK	PRVA KONFERENCA	DRUGA KONFERENCA
1. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje
2. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje
3. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje
4. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje

Meje za ocene pri vseh načinih ocenjevanja

Meje za ocene pri vseh načinih ocenjevanja	Odstotek (%)
5 (odlično)	88 - 100
4 (prav dobro)	75 - 87
3 (dobro)	63 - 74

2 (zadostno)	50 – 62
1 (nezadostno)	0 - 49

PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Pisno ocenjevanje sestoji iz nalog izbirnega tipa, nalog s kratkimi odgovori in nalog, ki zahtevajo daljši zapis z utemeljitvijo oz. razlago. Tovrstne naloge ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe ter analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalni standard znanja je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri pisnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ni udeležil, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ustno ocenjevanje znanja izgleda tako, da dijak izvleče listek s tremi vprašanji, pri čemer so vsa vprašanja enakovredna. Vprašanja ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe in analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalne standarde znanja, je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri ustnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ni udeležil, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

Če dijak med pisnim ali ustnim ocenjevanjem uporablja nedovoljene pripomočke, dobi negativno oceno.

MERILA ZA PISNO IN USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ocena	Merila pisnega in ustnega ocenjevanja znanja
Odlično (5)	- Dijak temeljne pojme, dejstva in zakonitosti razloži samostojno, jasno, natančno in celostno, - znanje uspešno povezuje z drugimi vsebinami ter ga smiselno uporablja pri reševanju novih in zahtevnejših nalog, - pri odgovorih izkazuje sposobnost analize, sinteze, primerjanja, vrednotenja in kritične presoje, - svoje odgovore logično strukturira in jih podkrepi z ustreznimi primeri, - strokovno terminologijo uporablja pravilno, dosledno in natančno, - odgovori so izpopolnjeni, vsebinsko poglobljeni, argumentirani ter izkazujejo visoko stopnjo razumevanja in samostojnega razmišljanja.

Prav dobro (4)	• Dijak zelo dobro pozna obravnavano učno snov ter razume temeljne pojme, dejstva in zakonitosti, • znanje samostojno uporablja pri reševanju večine nalog in ga zna povezovati z že usvojenimi vsebinami, • razlage so pravilne in večinoma samostojne, vendar občasno premalo natančne ali poglobljene, • pri zahtevnejših nalogah izkazuje sposobnost analize, primerjanja, povezovanja znanja, vendar občasno potrebuje dodatno usmeritev, • strokovno terminologijo uporablja ustrezno, vendar ne povsem dosledno in natančno, • pri ustnem in pisnem izražanju je jasen, logičen in razumljiv, občasno pa se pojavijo manjše vsebinske ali terminološke pomanjkljivosti, • odgovori so večinoma popolni in pravilni.
Dobro (3)	• Dijak dobro pozna obravnavano učno snov ter razume večino temeljnih pojmov, dejstev in zakonitosti, • pridobljeno znanje zna uporabiti pri reševanju enostavnejših nalog, pri zahtevnejših razlagah, povezovanju vsebin in uporabi znanja v novih situacijah potrebuje učiteljevo pomoč ali dodatne usmeritve, • razlage so večinoma pravilne, vendar pogosto nepopolne ali manj natančne, • kaže osnovno sposobnost povezovanja in uporabe pridobljenega znanja, • strokovno terminologijo uporablja le delno ustrezno in ne vedno dosledno, • pri ustnem in pisnem izražanju so odgovori večinoma pravilni, vendar pomanjkljivi ali manj natančni.
Zadostno (2)	• Dijak pozna le posamezne dele obravnavanih učnih vsebin, • pri razumevanju pomena pojmov, dejstev in podatkov ter njihovih medsebojnih povezav potrebuje pomoč in usmerjanje učitelja, • temeljne pojme, dejstva in podatke prepozna predvsem ob dodatnih vprašanjih, • pri reševanju nalog je pogosto negotov in potrebuje dodatna navodila, • odgovori so nepopolni, površni in vsebinsko pomanjkljivi, • strokovno terminologijo uporablja neustrezno, nedosledno ali pa je sploh ne uporablja, • pri ustnem in pisnem izražanju težko samostojno oblikuje jasne in celovite odgovore.

Nezadostno (1)	• Dijak učne snovi ne pozna in ne izkazuje osnovnega razumevanja obravnavanih vsebin, • tudi ob učiteljevi pomoči ne zna razložiti osnovnih pojmov, zakonitosti in dejstev obravnavanih pri pouku, • ne prepozna ključnih vsebin ter med posameznimi pojmi, dejstvi in zakonitostmi ne vzpostavlja povezav, • pridobljenega znanja ne zna uporabiti niti pri reševanju preprostih in znanih primerov, • pri ustnem in pisnem ocenjevanju znanja ne pokaže zadostnega razumevanja učne snovi, • strokovne terminologije ne pozna in je ne uporablja niti ob dodatnih pojasnilih in usmerjanju, • odgovori so pomanjkljivi, nepovezani, vsebinsko neustrezni.

NAČIN OBLIKOVANJA KONČNE OCENE

Za zaključitev ocen morajo biti vse ocene pozitivne. Zaključna ocena se določi na podlagi povprečja vseh pridobljenih ocen med šolskim letom in se zaključi navzdol, če je za decimalno vejico število do 4 in navzgor, če je 5 ali več.

POPRAVNI IZPITI

Pri popravni izpiti veljajo enaka merila in kriteriji za ocenjevanje ter minimalni standardi znanja kot pri pouku. Ocenjevanje bo potekalo individualno, vsi izpiti se bodo izvajali ustno.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja za posamezne učne sklope za 1, 2 in 3 letnik so podrobneje opredeljeni in predstavljeni v prilogi tega dokumenta. Oblikovani so v skladu z učnim načrtom predmeta ter določajo temeljna znanja, spretnosti in kompetence, ki jih mora dijak usvojiti za doseganje minimalnih standardov znanja in pridobitev pozitivne ocene.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

1 LETNIK

Minimalni standardi znanja za dijake 1. letnika so zapisani v prenovljenem veljavnem učnem načrtu:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-geografija_gim-si-kl-ek-ek_si.pdf

2 LETNIK

RASTLINSTVO

Dijak:

- Razloži pomen rastlinstva za človeka;
- Ob ustreznem slikovnem gradivu prepozna tip pokrajine s tipično skupino rastlinstva in prsti.

VODOVJE

Dijak:

- razloži sestavo hidrosfere ter pomen sladke vode;
- pojasni zakonitosti delovanja malega in velikega vodnega kroga;
- pojasni pomen vodovja na Zemlji za naravo in človeka;
- opiše različne oblike gibanja morske vode (valovanje, plimovanje, morski tokovi);
- opiše vpliv morskih tokov na podnebje;
- s pomočjo hidrogramov pojasni značilnosti pretoka in ugotovi vrsto rečnega pretočnega režima (snežni, dežni, mešani);
- s pomočjo zemljevida poimenuje primere jezer po vrsti nastanka;
- opredeli pojem mokrišče in pojasni pomen mokrišč;
- razloži nastanek in pomen proste podzemne vode;
- pojasni ključne dejavnike onesnaževanja voda.

PREBIVALSTVO IN POSELITEV

Dijak:

- ob pomoči zemljevida (atlasa ali izbrane aplikacije) poišče največje svetovne zgostitve prebivalstva in razloži vzroke/pogoje za njihov nastanek;
- v Evropi ali Sloveniji poišče eno območje izjemne gostote prebivalstva in drugo območje izjemno redke poselitve ter obrazloži vzroke za navedeno razliko;
- izračuna povprečno gostoto poselitve s pomočjo podatkov o številu prebivalstva in velikosti izbrane države;
- razloži vse pojme v zvezi z naravnim prirastom;
- opredeli glavne pojme v zvezi s selitvami;
- opiše glavne skupine vzrokov za selitve (gospodarski, politični, verski, osebni, podnebni);
- po obliki prebivalstvene piramide prepozna značilnosti prebivalstvene strukture in opredeli demografski režim;
- pojasni probleme staranja prebivalstva;
- pojasni pojme, ki se uporabljajo v zvezi z etnično sestavo prebivalstva;
- na zemljevidu sveta pokaže razširjenost glavnih svetovnih verstev;
- razlikuje osnovne značilnosti glavnih svetovnih verstev in pojasni njihov pomen za družbo;
- na osnovi slikovnega gradiva prepozna in opiše značilnosti podeželskih in mestnih naselij;
- na osnovi slikovnega gradiva razlikuje različne dele mest od poslovnih središč do predmestij;
- imenuje vsaj dve somestji mednarodnega pomena ter ju pokaže na zemljevidu;
- ovrednoti glavne probleme marginalnih naselij.

GOSPODARSTVO

Dijak:

- našteje značilne dejavnosti po glavnih skupinah dejavnosti;
- opiše spreminjanje pomena posameznih skupin dejavnosti skozi čas.

PROMET

Dijak:

- pozna vrste prometa in analizira vpliv posameznih vrst prometa na pokrajino,
- primerja razlike med prometom in prometnimi tokovi v preteklosti in sedanjosti.

KMETIJSTVO

Dijak:

- pozna različne oblike kmetijstva in razloži vzroke za njihov nastanek,
- prepozna prihodnje izzive in ekološke probleme pri proizvodnji hrane.

ENERGETIKA IN INDUSTRIJA

Dijak:

- pozna razmestitvene dejavnike industrije in analizira razloge za spreminjanje teh dejavnikov,
- prepozna vpliv industrije na pokrajino z vidika njenega videza, onesnaževanja voda, zraka in prsti.
- primerja pomen energijskih virov za človeštvo nekoč in danes in razloži vzroke za spremembe.

TURIZEM

Dijak:

- pozna vrste turizma in navede pogoje za razvoj turizma v določeni pokrajini,
- razume vpliv turizma na pokrajino in gospodarstvo.

3 LETNIK

UVOD

Dijak:

- Razlikuje pojma gospodarsko razvite države in države v razvoju, našteje primere le-teh;
- Opiše indeks bruto domači proizvod;
- Na primeru gospodarsko razvite države in države v razvoju pojasni naravne in družbene vzroke za njuno gospodarsko razvitost.

AZIJA

Dijak:

- Na zemljevidu omeji Azijo ter navede in opiše osnovne reliefne enote Azije,
- Na zemljevidu pokaže glavne reliefne enote, jezera, reke;
- Opiše potresno in vulkansko ogroženost Azije;
- Razloži posebnosti azijskega podnebja v povezavi z reliefom in monsunskim kroženjem zraka;
- Našteje velike azijske reke in pojasni njihov pomen za življenje v Aziji;
- Razloži demografske trende v Aziji;
- Imenuje in na zemljevidu pokaže glavna azijska verstva ter pojasni njihov vpliv na življenje ljudi in gospodarstvo;
- Opiše velike razlike v gospodarski razvitosti celine;
- Opiše vlogo velikih proizvajalk nafte za svetovno gospodarstvo;
- Našteje posledice zelene revolucije,
- Primerja najpomembnejše oblike kmetijstva v Aziji in na zemljevidu pokaže njihovo razširjenost;
- Našteje vzroke za degradacijo okolja v Aziji s poudarkom na izsuševanju Aralskega jezera, onesnaževanju zraka in rek ter krčenju gozdov.

AFRIKA

Dijak:

- Na zemljevidu pokaže glavne reliefne enote, jezera, reke,
- Razloži nastanek tektonskih jarkov na vzhodu celine,
- Utemelji podnebno raznolikost Afrike
- Pojasni členitev celine na dva dela na osnovi naravnih dejavnikov in kulturne raznolikosti,
- Na primeru Sahela opiše posledice podnebnih sprememb in človekovih dejavnosti,
- Opiše vlogo naravnih virov za gospodarski razvoj Afrike,

- Opiše povezanost med novejšim afriškim družbenim razvojem in kolonialno preteklostjo.
- Opiše pojav lakote, suše, revščine in bolezni v Afriki

SEVERNA AMERIKA

Dijak:

- Na zemljevidu pokaže glavne reliefne enote, jezera in reke Severne Amerike,
- Pojasni potresno ogroženost zahodnega dela celine,
- Opiše glavne značilnosti podnebja,
- Pojasni kako se je skozi zgodovino spreminjal položaj staroselcev,
- Razloži glavne značilnosti sestave prebivalstva in politike od nekdanjega talilnega lonca do sedanjega kulturnega mozaika,
- Opiše vlogo naravnih virov za nastanek starih in novih industrijskih območij,
- Opiše posebnosti ameriškega kmetijstva.

LATINSKA AMERIKA

Dijak:

- Razloži pojem Latinske Amerike in razlike med Srednjo in Južno Ameriko,
- Na zemljevidu pokaže glavne naravne enote Latinske Amerike,
- Razloži glavne značilnosti amazonskega deževnega gozda in njegov pomen,
- Opiše posledice prihoda evropskih osvajalcev na demografsko sestavo in gospodarstvo

AVSTRALIJA IN OCEANIJA

Dijak:

- Opredeli geografsko lego Avstralije, Nove Zelandije, Oceanije,
- Opiše naravne enote Avstralije in Nove Zelandije, pojasni vpliv podnebja na vodovje in rastlinstvo ter primerja vulkanske in koralne otoke Oceanije z vidika površja;
- Opiše nastanek ter pojasni pomen ujete podzemne vode v Avstraliji;

- Vzročno-posledično pojasni poselitveni vzorec,
- Ovrednoti položaj Aboriginov in Maorov nekoč in danes,
- Razloži gospodarske značilnosti Avstralije,
- Pojasni ogroženost nizkih otokov Oceanije zaradi dviga morske gladine.

GEOGRAFSKI OKVIR EVROPE

Dijak:

- našteje, opiše, na zemljevidu pokaže najpomembnejša evropska gorovja in nižavja ter pojasni njihovo geološko zgradbo;
- opiše vpliv vremenotvornih središč in glavnih podnebnih dejavnikov na podnebje Evrope
- ob pomoči klimogramov prepozna, razloži in na zemljevidu pokaže razširjenost posameznih podnebnih tipov (sredozemskega, oceanskega, celinskega vlažnega, polsuhega in suhega, zmerno hladnega, tundrskega in gorskega podnebja);
- ob zemljevidu pojasni razširjenost glavnih skupin evropskih jezikov in verstev;
- razloži nastanek in razvoj Evropske unije ter našteje tri glavne institucije;
- utemelji štiri glavne svoboščine EU:

SEVERNA EVROPA

DIJAK:

- utemelji delitev na nordijske in pribaltske države z zgodovinskimi razlogi;
- utemelji nastanek ledeniško preoblikovanega površja s pleistocensko poledenitvijo ter razloži današnje značilne reliefne oblike;
- razloži pomen hidroenergije in geotermalne energije na Islandiji ter vetrne energije na Danskem;
- pojasni posledice spremenjenih ribolovnih tehnik.

ZAHODNA EVROPA

Dijak:

- opiše in na zemljevidu pokaže glavne reliefne enote Zahodne Evrope;
- pojasni vpliv Severnoatlantskega toka na podnebje;

- razloži razloge za množično izseljevanje Ircev v 19. in 20.st..
- opiše pomen jedrskih elektrarn za Francijo;
- opiše posebnosti jezikovne sestave Belgije;
- opiše nastanek, pojasni pomen polderjev.

JUŽNA EVROPA

Dijak:

- pojasni nastanek gorovij ter vulkansko in potresno aktivnost v Južni Evropi;
- razloži posebnosti sredozemskega podnebja in rastlinstva;
- opiše vzroke za gozdne požare in preventivne ukrepe proti njim;
- naštej dejavnike za razvoj turizma v sredozemskih pokrajinah;
- razloži vzroke za onesnaženost in različne oblike ogroženosti Sredozemskega morja.

JUGOVZHODNA EVROPA

Dijak:

- imenuje in na zemljevidu pokaže reliefne enote Jugovzhodne Evrope;
- pojasni vzroke in posledice pestre etnične in verske sestave Jugovzhodne Evrope;
- opiše značilnosti tranzicije in njen vpliv na izseljevanje in depopulacijo;
- razloži posledice vojne;
- analizira naravne in družbene dejavnike za turistični razvoj Hrvaške;

VZHODNA EVROPA Z AZIJSKIM DELOM RUSIJE

Dijak:

- na zemljevidu pokaže glavne reliefne enote in reke Vzhodne Evrope ter azijskega dela Rusije;
- pojasni pomembno vlogo intenzivnega razvoja industrije in vpliv razmeščenosti industrijskih območij v Sovjetski zvezi na selitve;
- vrednoti pomen ruskega zemeljskega plina in nafte za ruski izvoz.

SREDNJA EVROPA

Dijak:

- na zemljevidu pokaže reliefne enote Srednje Evrope;
- opiše pomen evropskih rečnih plovnih poti;
- obrazloži razlike v gospodarski razvitosti med zahodnim in vzhodnim delom Srednje Evrope kot posledico nekdanje blokovske delitve Evrope in tranzicije;
- pojasni razvoj turizma v alpskih državah na primeru Švice in Avstrije;
- pojasni naravne možnosti za kmetijstvo na Madžarskem.

4 LETNIK

LEGA IN POLOŽAJ SLOVENIJE V EVROPI

Dijak:

- S pomočjo zemljevida imenuje štiri evropske naravne enote, ki se stikajo v Sloveniji, in pojasni njeno naravnogeografsko raznolikost;
- S pomočjo zemljevida imenuje štiri jezikovne skupine, ki se stikajo na območju Slovenije;
- Našteje in opiše simbole in mejnike slovenske državnosti (zastava, grb, himna, dan samostojnosti in enotnosti ter dan državnosti).

KAMNINSKA ZGRADBA IN POVRŠJE SLOVENIJE

Dijak:

- S pomočjo geološkega zemljevida opiše razširjenost treh vrst kamnin glede na nastanek;
- Opredeli vpliv kamninske zgradbe na oblikovanost površja;
- Opiše nastanek današnjega površja Slovenije kot rezultata dogajanja v geološki zgodovini;
- S pomočjo slikovnega gradiva slovenskih pokrajin ugotovi reliefni tip;
- S pomočjo slikovnega gradiva ugotavlja primernost izbrane pokrajine za človekove dejavnosti glede na njene prevladujoče reliefne značilnosti.

PODNEBJE, PRSTI IN RASTLINSTVO SLOVENIJE

Dijak:

- Razloži vpliv podnebnih dejavnikov in posameznih vremenotvornih središč na podnebje v Sloveniji;
- Na zemljevidu pokaže območji padavinskih režimov;
- S pomočjo klimogramov prepozna štiri glavne podnebne tipe, jih primerja ter na zemljevidu pokaže njihovo razširjenost;
- Našteje nastanek glavnih lokalnih in ciklonskih vetrov v Sloveniji;
- Imenuje najbolj razširjene prsti v Sloveniji in razloži njihov pomen za kmetijsko rabo;
- Pojasni spreminjanje rastlinstva z nadmorsko višino;
- Našteje najbolj razširjene drevesne vrste v Sloveniji;
- Opiše vlogo gozdov za človeka in pokrajino;
- Imenuje dejavnike, ki ogrožajo gozdove.

VODOVJE SLOVENIJE

Dijak:

- Na splošnem in nemem zemljevidu prepozna in pokaže glavne slovenske reke;
- Na hidrogramih prepozna rečne pretočne režime, opiše njihove značilnosti;
- Razloži pojem podzemne vode tako, da pojasni povezavo med podzemno vodo in vrsto kamnine;
- Opiše pomen in onesnaževanje podzemnih voda;
- Imenuje jezera v Sloveniji in jih pokaže na zemljevidu;
- Razlikuje jezera v Sloveniji glede na nastanek;
- Razloži glavne značilnosti Tržaškega zaliva in slovenske obale.

NARAVNE NESREČE V SLOVENIJI

Dijak:

- Opiše in ob zemljevidu pokaže razširjenost glavnih naravnih nesreč.

PREBIVALSTVO IN POSELITEV SLOVENIJE

Dijak:

- Razloži različno gostoto poselitve Slovenije in pojav depopulacije na večini robnih območij Slovenije;
- Na zemljevidu pokaže območja večje zgojitve prebivalstva in utemelji razloge za njihov nastanek;
- Iz grafikonov ugotovi stopnjo rodnosti, umrljivosti in naravnega prirasta v Sloveniji;
- Opiše značilnosti starostnih piramid v obdobju po drugi svetovni vojni;
- Na grafikonu opiše spremembe pri selitvenem prirastu po osamosvojitvi
- Opiše trend spreminjanja števila prebivalstva v Sloveniji;
- Imenuje in na zemljevidu pokaže države, v katerih so največje skupnosti slovenskih izseljencev in njihovih potomcev;
- Imenuje avtohtoni narodni manjšini v Sloveniji in na zemljevidu pokaže območja, kjer živita;
- Opiše vpliv priseljevanja na slovensko družbo;
- Na zemljevidu pokaže in našteje območja slovenske narodne skupnosti v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in na Hrvaškem.
- Imenuje in iz slikovnega gradiva prepozna tipe podeželskih naselij;
- Opiše preobrazbo nekdanjih vaških naselij v suburbana naselja;

GOSPODARSTVO SLOVENIJE

Dijak:

- Opiše faze gospodarskega razvoja v Sloveniji;
- Imenuje naravne in družbene dejavnike, ki vplivajo na produktivnost slovenskega kmetijstva;
- Opiše usmerjenost slovenskega kmetijstva;
- Pojasni demografske, gospodarske in okoljske posledice rudarjenja v Velenjski kotlini;
- Opiše pomen obnovljivih in neobnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije v Sloveniji;

- Imenuje reke, ki so hidroenergetsko najbolj izkoriščene;
- Pojasni pomen industrije v Sloveniji v sedanjosti;
- Opiše tranzitno lego Slovenije med različnimi deli Evrope in naravnimi enotami;
- Opiše obstoječe cestno in železniško omrežje ter na zemljevidu pokaže glavne prometne povezave;
- Vzročno- posledično pojasni pomen sodobnega prometnega omrežja in trajnostnih oblik mobilnosti v sodobni družbi;
- Opiše možnosti za razvoj različnih vrst turizma v Sloveniji;
- S pomočjo slikovnega gradiva iz slovenskih pokrajin, prepozna vrsto turizma, opiše posledice le-te na pokrajino;
- Našteje prevladujoče vrste turizma v Sloveniji, imenuje in na zemljevidu pokaže glavne turistične kraje za vsako vrsto turizma.

GEOGRAFSKA DELITEV SLOVENIJE IN NAČINI NJENEGA PREUČEVANJA

Dijak:

- Razloži členitev Slovenije na 5 naravnogeografskih enot.

ALPSKE POKRAJINE

Dijak:

- Na zemljevidu pokaže vsa zemljepisna imena, navedena med pojmi in pojmovnimi zvezami pri obravnavanih pokrajinah;
- Našteje značilne ledeniške oblike površja, kot so koritaste doline, krnice;
- Našteje značilne oblike visokogorskega krasa (žlebiči, škraplje, kotličji, brezna);
- Našteje in opiše druge značilne oblike gorskega površja (melišče);
- Na podlagi klimograma pojasni značilnosti gorskega podnebja in spremembe podnebja v gorskih pokrajinah;
- Na podlagi slikovnega gradiva ugotavlja možnosti za poletno in zimsko rekreacijo in turizem;
- Pojasni pomen Triglavskega narodnega parka.

OBSREDOZEMSKE POKRAJINE

Dijak:

- s pomočjo zemljevida pokaže obseg in lego Obsredozemskih pokrajin;
- na zemljevidu pokaže vsa zemljepisna imena, navedenega med pojmi in pojmovnimi zvezami pri obravnavanih pokrajinah;
- razloži pojem dvojezičnost in nastanek izrazito multikulturnega okolja;
- razlikuje flišne in kraške pokrajine glede na geološko sestavo, reliefno izoblikovanost in rabo tal;
- razloži naravne posebnosti matičnega Krasa (kraški pojavi, jerovica), problem ogozdovanja in gozdnih požarov;
- na podlagi klimogramov pojasni obseg in značilnosti prevladujočega obsredozemskega podnebja ter navede značilnosti burje in juga;
- razloži gospodarsko usmerjenost flišnih in kraških pokrajin;
- pojasni posebnosti obsredozemskega kmetijstva (vinogradništvo, sadjarstvo, oljkarstvo);
- razloži spreminjanje pomena pomorskih dejavnosti (solinarstvo, ribolov, ladjedelništvo). Vlogo turizma in prometno funkcijo Luke Koper;
- razloži prepletanje vpliva ter različno vlogo Kopra in Nove Gorice;

DINARSKOKRAŠKE POKRAJINE

Dijak:

- s pomočjo zemljevida pokaže obseg in lego Dinarskokraških pokrajin ter opiše razliko med dinarskokraškimi planotami in hribovji ter dinarskokraškimi podolji in ravniki;
- opiše značilnosti kraškega površja in vodovja;
- opiše pomen alpsko-dinarske pregrade na podnebje;
- opiše značilnosti poselitve Dinarskokraških pokrajin;
- na zemljevidu pokaže in opiše robne dinarske planote;
- na zemljevidu pokaže in opiše dinarske planote in hribovja;
- na zemljevidu pokaže prometni pomen in posebnosti pokrajine Pivka (Postojnska vrata, Postojnska jama);

- na zemljevidu pokaže niz kraških polj Notranjskega podolja;
- na zemljevidu pokaže Ribniško- Kočevsko podolje;
- na zemljevidu pokaže Dolensko podolje;
- na zemljevidu pokaže Suho krajino;
- na zemljevidu pokaže Belo krajino.

OBPANONSKE POKRAJINE

Dijak:

- opredeli obseg in izpostavi posebnosti Obpanonskih pokrajin in opiše značilnosti ravnin in gričevij;
- na podlagi klimogramov pojasni podnebne značilnosti Obpanonskih pokrajin in izpostavi nevarnost poletne suše;
- opiše glavne družbene značilnosti Obpanonskih pokrajin (odseljevanje, delo v tujini, nadpovprečen pomen kmetijstva, vinogradništvo, zdraviliški turizem);
- na zemljevidu pokaže Novomeško pokrajino in pojasni vlogo Novega mesta kot pomembnega gospodarskega središča;
- na zemljevidu pokaže Krško-Brežiško polje;
- pojasni pomen industrijskih središč Dravskega in Ptujkega polja ter kmetijsko funkcijo pokrajine;
- pojasni pomen vinogradništva na območju Slovenskih gorici;
- razloži prebivalstvene posebnosti Prekmurja in na zemljevidu pokaže dvojezično območje ob madžarski meji;

ZAMEJSTVO

Dijak:

- ob pomoči zemljevida pokaže območje, kjer živi slovenska manjšina v Italiji;
- ob pomoči zemljevida pokaže območje na avstrijskem Koroškem in pokrajino na avstrijskem Štajerskem (Radgonski kot), kjer živi slovenska manjšina v Avstriji;
- ob pomoči zemljevida določi geografsko lego Slovenskega Porabja na Madžarskem.

PREDALPSKE POKRAJINE

Dijak:

- s pomočjo zemljevida pokaže obseg in lego Predalpskih pokrajin;
- našteje ključne skupne naravne značilnosti Predalpskih pokrajin s poudarkom na razgibanosti reliefa v povezavi z geološko osnovo, prehodnostjo podnebja, gozdnatostjo; hidropotencialu ter nahajališčih kovin in premoga;
- našteje ključne skupne družbene značilnosti Predalpskih pokrajin s poudarkom na poselitvi, na visoki industrializiranosti, poteku cestnega in železniškega prometnega križa ter pomembnih kmetijskih območij;
- s pomočjo zemljevida določi lego zahodnega, vzhodnega in severovzhodnega dela predalpskega hribovja ter jih primerja po geološki zgradbi in reliefni izoblikovanosti;
- na zemljevidu pokaže vsa zemljepisna imena, navedena med pojmi in pojmovnimi zvezami pri obravnavanih pokrajinah;
- pojasni glavne skupne značilnosti in notranje razlike zahodnega dela predalpskega hribovja;
- pojasni glavne skupne značilnosti in notranje razlike vzhodnega dela predalpskega hribovja;
- opiše posebnosti gospodarske usmeritve SV dela predalpskega hribovja;
- opiše naravne značilnosti Ljubljanske kotline ter njen gospodarski in družbeni pomen;
- opiše okoljske posebnosti in problematiko Ljubljanskega barja.

Pravila o ocenjevanju so bila sprejeta na sestanku aktiva učiteljev družboslovnih predmetov dne 16. 10. 2026.

Maribor, 16. 10. 2026

Vodja aktiva: Vesna Krajnc, prof.

PSIHOLOGIJA

Psihologija 3. letnik gimnazije

Ocenjevanje znanja poteka v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Šolskimi pravili ocenjevanja znanja in z učnim načrtom za psihologijo.

OBLIKE OCENJEVANJA ZNANJA

Ocenjevanje poteka individualno.

NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

V šolskem letu dijaki pridobijo 3 ocene; 2 pisni, 1 ustno. Vse ocene morajo biti pozitivne, da je zaključna ocena pozitivna. Dijaki lahko pridobijo tudi dodatne ocene (doseganje priznanja na tekmovanju iz psihologije).

Roki za pisno ocenjevanje znanja so določeni v preglednici spodaj in na spletni strani šole <https://gradbena.si/portal/dijaki/>

<i>Ocenjevalno obdobje</i>	<i>Število ocenjevanj</i>
1. Ocenjevalno obdobje	1 pisno ocenjevanje
2. Ocenjevalno obdobje	1 pisno ocenjevanje 1 ustno ocenjevanje

PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Pisno ocenjevanje sestoji iz nalog izbirnega tipa, nalog s kratkimi odgovori in nalog, ki zahtevajo daljši zapis z utemeljitvijo oz. razlago. Tovrstne naloge ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe ter analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalni standard znanja, je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri pisnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ne udeleži, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ustno ocenjevanje znanja izgleda tako, da dijak izveleče listek s 5 vprašanji, pri čemer so vsa vprašanja enakovredna. Vprašanja ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe in analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalni standard znanja, je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri ustnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ne udeleži, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

Če dijak med pisnim ali ustnim ocenjevanjem uporablja nedovoljene pripomočke, dobi negativno oceno.

MERILA ZA PISNO IN USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ocena	Merila pisnega in ustnega ocenjevanja znanja
Odlično (5)	- Dijak temeljne pojme, dejstva in zakonitosti razloži samostojno, jasno, natančno in celostno, - znanje uspešno povezuje z drugimi vsebinami ter ga smiselno uporablja pri reševanju novih in zahtevnejših nalog, - pri odgovorih izkazuje sposobnost analize, sinteze, primerjanja, vrednotenja in kritične presoje, - svoje odgovore logično strukturira in jih podkrepi z ustreznimi primeri, - strokovno terminologijo uporablja pravilno, dosledno in natančno, - odgovori so izpopolnjeni, vsebinsko poglobljeni, argumentirani ter izkazujejo visoko stopnjo razumevanja in samostojnega razmišljanja.
Prav dobro (4)	- Dijak zelo dobro pozna obravnavano učno snov ter razume temeljne pojme, dejstva in zakonitosti, - znanje samostojno uporablja pri reševanju večine nalog in ga zna povezovati z že usvojenimi vsebinami, - razlage so pravilne in večinoma samostojne, vendar občasno premalo natančne ali poglobljene, - pri zahtevnejših nalogah izkazuje sposobnost analize, primerjanja, povezovanja znanja, vendar občasno potrebuje dodatno usmeritev, - strokovno terminologijo uporablja ustrezno, vendar ne povsem dosledno in natančno, - pri ustnem in pisnem izražanju je jasen, logičen in razumljiv, občasno pa se pojavijo manjše vsebinske ali terminološke pomanjkljivosti, - odgovori so večinoma popolni in pravilni.
Dobro (3)	- Dijak dobro pozna obravnavano učno snov ter razume večino temeljnih pojmov, dejstev in zakonitosti, - pridobljeno znanje zna uporabiti pri reševanju enostavnejših nalog, pri zahtevnejših razlagah, povezovanju vsebin in uporabi znanja v novih situacijah potrebuje učiteljevo pomoč ali dodatne usmeritve,

	• razlage so večinoma pravilne, vendar pogosto nepopolne ali manj natančne, • kaže osnovno sposobnost povezovanja in uporabe pridobljenega znanja, • strokovno terminologijo uporablja le delno ustrezno in ne vedno dosledno, • pri ustnem in pisnem izražanju so odgovori večinoma pravilni, vendar pomanjkljivi ali manj natančni.
Zadostno (2)	• Dijak pozna le posamezne dele obravnavanih učnih vsebin, • pri razumevanju pomena pojmov, dejstev in podatkov ter njihovih medsebojnih povezav potrebuje pomoč in usmerjanje učitelja, • temeljne pojme, dejstva in podatke prepozna predvsem ob dodatnih vprašanjih, • pri reševanju nalog je pogosto negotov in potrebuje dodatna navodila, • odgovori so nepopolni, površni in vsebinsko pomanjkljivi, • strokovno terminologijo uporablja neustrezno, nedosledno ali pa je sploh ne uporablja, • pri ustnem in pisnem izražanju težko samostojno oblikuje jasne in celovite odgovore.
Nezadostno (1)	• Dijak učne snovi ne pozna in ne izkazuje osnovnega razumevanja obravnavanih vsebin, • tudi ob učiteljevi pomoči ne zna razložiti osnovnih pojmov, zakonitosti in dejstev obravnavanih pri pouku, • ne prepozna ključnih vsebin ter med posameznimi pojmi, dejstvi in zakonitostmi ne vzpostavlja povezav, • pridobljenega znanja ne zna uporabiti niti pri reševanju preprostih in znanih primerov, • pri ustnem in pisnem ocenjevanju znanja ne pokaže zadostnega razumevanja učne snovi, • strokovne terminologije ne pozna in je ne uporablja niti ob dodatnih pojasnilih in usmerjanju, • odgovori so pomanjkljivi, nepovezani, vsebinsko neustrezni.

MEJE ZA OCENE PRI PISNEM IN USTNEM OCENJEVANJU ZNANJA

Odstotek	Ocena
do 49 %	nezadostno (1)
50 do 62 %	zadostno (2)
63 do 74 %	dobro (3)
75 do 87 %	prav dobro (4)

88 do 100 %	odlično (5)

NAČIN OBLIKOVANJA KONČNE OCENE

Za zaključitev ocen morajo biti vse ocene pozitivne. Zaključna ocena se določi na podlagi povprečja vseh pridobljenih ocen med šolskim letom in se zaključi navzdol, če je za decimalno vejico število do 4 in navzgor, če je 5 ali več.

DODATNE OCENE

V primeru, da dijak sodeluje na šolskem tekmovanju iz psihologije, ki ga organizira ZOTKS, in prejme bronasto priznanje, se mu v redovalnico vpiše ocena odlično (5).

V primeru, da dijak na državnem tekmovanju prejme srebrno ali zlato priznanje, se mu v redovalnico vpiše ocena odlično (5).

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja za posamezne učne sklope za 1, 2 in 3 letnik so podrobneje opredeljeni in predstavljeni v prilogi tega dokumenta. Oblikovani so v skladu z učnim načrtom predmeta ter določajo temeljna znanja, spretnosti in kompetence, ki jih mora dijak usvojiti za doseganje minimalnih standardov znanja in pridobitev pozitivne ocene.

POPRAVNI IZPITI

Pri popravni izpiti veljajo enaka merila in kriteriji za ocenjevanje ter minimalni standardi znanja kot pri pouku. Ocenjevanje bo potekalo individualno, vsi izpiti se bodo izvajali ustno.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Predmet in metode psihologije

Dijak

- opredeli pojem psihologije ter opredeli pojme duševni pojavi, vedenje, osebnost,
- zna navesti in opisati značilnosti znanstvenega spoznavanja,
- razume razlike med znanstvenim in neznanstvenim pojmovanjem duševnosti,
- pozna raziskovalne tehnike in razume uporabo metod in tehnik v psihologiji.

Čustva

Dijak

- opredeli pojem čustvo in opiše sestavne komponente čustev ter funkcije čustvovanja,
- našteje osnovna čustva ter nekaj sestavljenih čustev in opiše njihove značilnosti,
- loči in opiše afekte in razpoloženja,
- opiše značilnosti čustvene zrelosti in jo ponazori s primeri.

Motivacija

Dijak

- pozna in opiše pojme potreba, motiv, cilj; razume pomen motivov za človeka,
- opiše fiziološke in psihosocialne motive ter opiše razliko med zavestnimi in nezavednimi motivi,
- opiše hierarhijo motivov po Maslowu,
- opiše razliko med zunanjo in notranjo motivacijo,
- opiše osnovne pojme frustracija, konflikt, stres,
- opiše dejavnike dinamike osebnosti in jih ponazori s primeri,
- loči med konstruktivnim in nekonstruktivnim odzivanjem, ju zna opisati in podati primere,
- opredeli osebnostno čvrstost in opiše sestavine osebnostne čvrstosti,
- opredeli in s primeri ponazori glavne obrambne mehanizme.

Občutenje in zaznavanje

Dijak

- zna opisati bistvene značilnosti elementov zaznavnega procesa (dražljaj, čutilo, občutek, zaznava),
- opiše proces nastanka občutka in zaznave ter opiše osnove organizacije zaznav,
- razloži pojem pozornost, navede in opiše zunanje ter notranje dejavnike pozornosti,
- razume vpliv čustev, motivacije in mišljenja na zaznavanje ter na pozornost,
- opiše iluzije in halucinacije; navede nekaj dejavnikov, ki povzročajo iluzije in halucinacije.

Učenje in spomin

Dijak

- opredeli pojem učenja, pozna različne oblike učenja,
- opiše pojme pomnjenje, spomin, pozabljanje in razloži njihove značilnosti ter njihov potek,
- opiše strukturo in delovanje tristopenjskega modela spomina,

- opiše različne metode, načine, strategije uspešnega učenja ter jih ponazori s primeri,
- razčleni in opiše dejavnike učenja ter jih ponazori s primeri.

Mišljenje

Dijak

- opredeli pojem mišljenja, razlikuje in opiše vrste mišljenja,
- navede in opiše značilnosti ustvarjalnosti ter razume vpliv različnih dejavnikov na ustvarjalnost,
- navede in opiše značilnosti ustvarjalnih oseb.

Osebnost

Dijak

- opredeli in opiše pojem osebnosti ter razloži bistvene značilnosti,
- loči znanstveno pojmovanje osebnosti od laičnega pojmovanja,
- razume vpliv temeljnih dejavnikov (dednosti in okolja) na oblikovanje osebnosti,
- razloži samopodobo in zna opisati področja samopodobe.

Sposobnosti

Dijak

- opiše pojma inteligentnost in sposobnosti ter pozna značilnosti mere IQ,
- opiše inteligentnost po Thurstonovi teoriji in jo ponazori s primeri,
- razume odvisnost inteligentnosti od dednosti in okolja.

Medosebni odnosi

Dijak

- zna opredeliti pojem socializacija in razume vpliv primarne socializacije na osebnost,
- zna opisati in s primeri ponazoriti različne vzgojne stile,
- zna navesti in opisati bistvene značilnosti različnih vrst vedenja v medosebnih odnosih,
- razume vpliv vedenja na medosebne odnose, jih ponazori s primeri iz vsakdanjega življenja,
- zna opisati komunikacijske veščine,
- zna opredeliti pojme stališče, predsodek in stereotip, razume vzroke in posledice predsodkov in stereotipov,
- pozna kategorije vrednot po Musku in razume, kako se vrednote oblikujejo.

Maribor, 15. 10. 2026

Vodja aktiva: Vesna Krajnc, prof.

SOCIOLOGIJA

Ocenjevanje znanja poteka v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Šolskimi pravili ocenjevanja znanja in z učnim načrtom za sociologijo.

OBLIKE OCENJEVANJA ZNANJA

Ocenjevanje poteka individualno.

Meje za ocene pri vseh načinih ocenjevanja

Meje za ocene pri vseh načinih ocenjevanja	Odstotek (%)
5 (odlično)	88 - 100
4 (prav dobro)	75 - 87
3 (dobro)	63 - 74
2 (zadostno)	50 – 62
1 (nezadostno)	0 - 49

NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

V šolskem letu dijaki pridobijo najmanj eno ustno oceno in dve pisni. Vse ocene morajo biti pozitivne, da je zaključna ocena pozitivna. Dijak lahko pridobi tudi dodatne ocene, vendar le-te ne morejo biti nadomestilo za redne ocene.

Roki za pisno ocenjevanje znanja so določeni v preglednici spodaj in na spletni strani šole <https://gradbena.si/portal/dijaki/>

ŠTEVILO PRIDOBMLJENIH OCEN V ŠOLSKEM LETU		
LETNIK	PRVA KONFERENCA	DRUGA KONFERENCA
2. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje
3. letnik	2 pisni nalogi	2 pisni nalogi
4. letnik	3 pisne naloge	3 pisne naloge

PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Pisno ocenjevanje sestoji iz nalog izbirnega tipa, nalog s kratkimi odgovori in nalog, ki zahtevajo daljši zapis z utemeljitvijo oz. razlago. Tovrstne naloge ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe ter analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalni standard znanja je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri pisnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ni udeležil, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ustno ocenjevanje znanja izgleda tako, da dijak izvleče listek s tremi vprašanji, pri čemer so vsa vprašanja enakovredna. Vprašanja ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe in analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalne standarde znanja, je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri ustnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ni udeležil, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

Če dijak med pisnim ali ustnim ocenjevanjem uporablja nedovoljene pripomočke, dobi negativno oceno.

MERILA ZA PISNO IN USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ocena	Merila pisnega in ustnega ocenjevanja znanja
Odlično (5)	- Dijak temeljne pojme, dejstva in zakonitosti razloži samostojno, jasno, natančno in celostno, - znanje uspešno povezuje z drugimi vsebinami ter ga smiselno uporablja pri reševanju novih in zahtevnejših nalog, - pri odgovorih izkazuje sposobnost analize, sinteze, primerjanja, vrednotenja in kritične presoje, - svoje odgovore logično strukturira in jih podkrepi z ustreznimi primeri, - strokovno terminologijo uporablja pravilno, dosledno in natančno, - odgovori so izpopolnjeni, vsebinsko poglobljeni, argumentirani ter izkazujejo visoko stopnjo razumevanja in samostojnega razmišljanja.
Prav dobro (4)	Dijak zelo dobro pozna obravnavano učno snov ter razume temeljne pojme, dejstva in zakonitosti,

	• znanje samostojno uporablja pri reševanju večine nalog in ga zna povezovati z že usvojenimi vsebinami, • razlage so pravilne in večinoma samostojne, vendar občasno premalo natančne ali poglobljene, • pri zahtevnejših nalogah izkazuje sposobnost analize, primerjanja, povezovanja znanja, vendar občasno potrebuje dodatno usmeritev, • strokovno terminologijo uporablja ustrezno, vendar ne povsem dosledno in natančno, • pri ustnem in pisnem izražanju je jasen, logičen in razumljiv, občasno pa se pojavijo manjše vsebinske ali terminološke pomanjkljivosti, • odgovori so večinoma popolni in pravilni.
Dobro (3)	• Dijak dobro pozna obravnavano učno snov ter razume večino temeljnih pojmov, dejstev in zakonitosti, • pridobljeno znanje zna uporabiti pri reševanju enostavnejših nalog, pri zahtevnejših razlagah, povezovanju vsebin in uporabi znanja v novih situacijah potrebuje učiteljevo pomoč ali dodatne usmeritve, • razlage so večinoma pravilne, vendar pogosto nepopolne ali manj natančne, • kaže osnovno sposobnost povezovanja in uporabe pridobljenega znanja, • strokovno terminologijo uporablja le delno ustrezno in ne vedno dosledno, • pri ustnem in pisnem izražanju so odgovori večinoma pravilni, vendar pomanjkljivi ali manj natančni.
Zadostno (2)	• Dijak pozna le posamezne dele obravnavanih učnih vsebin, • pri razumevanju pomena pojmov, dejstev in podatkov ter njihovih medsebojnih povezav potrebuje pomoč in usmerjanje učitelja, • temeljne pojme, dejstva in podatke prepozna predvsem ob dodatnih vprašanjih, • pri reševanju nalog je pogosto negotov in potrebuje dodatna navodila, • odgovori so nepopolni, površni in vsebinsko pomanjkljivi, • strokovno terminologijo uporablja neustrezno, nedosledno ali pa je sploh ne uporablja, • pri ustnem in pisnem izražanju težko samostojno oblikuje jasne in celovite odgovore.
Nezadostno (1)	• Dijak učne snovi ne pozna in ne izkazuje osnovnega razumevanja obravnavanih vsebin,

	• tudi ob učiteljevi pomoči ne zna razložiti osnovnih pojmov, zakonitosti in dejstev obravnavanih pri pouku, • ne prepozna ključnih vsebin ter med posameznimi pojmi, dejstvi in zakonitostmi ne vzpostavlja povezav, • pridobljenega znanja ne zna uporabiti niti pri reševanju preprostih in znanih primerov, • pri ustnem in pisnem ocenjevanju znanja ne pokaže zadostnega razumevanja učne snovi, • strokovne terminologije ne pozna in je ne uporablja niti ob dodatnih pojasnilih in usmerjanju, • odgovori so pomanjkljivi, nepovezani, vsebinsko neustrezni.

NAČIN OBLIKOVANJA KONČNE OCENE

Za zaključitev ocen morajo biti vse ocene pozitivne. Zaključna ocena se določi na podlagi povprečja vseh pridobljenih ocen med šolskim letom in se zaključi navzdol, če je za decimalno vejico število do 4 in navzgor, če je 5 ali več.

POPRAVNI IZPITI

Pri popravnih izpitih veljajo enaka merila in kriteriji za ocenjevanje ter minimalni standardi znanja kot pri pouku. Ocenjevanje bo potekalo individualno, vsi izpiti se bodo izvajali ustno.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

2 LETNIK

POSAMEZNIK, DRUŽBA, SOCIOLOGIJA

Dijak/dijakinja:

- razloži koncept družbe.

NAČINI IN METODE RAZISKOVANJA V SOCIOLOGIJI

Dijak/dijakinja:

- razloži razliko med znanstvenimi in zdravorazumskimi spoznanji;
- pojasni potek raziskovanja v sociologiji – od koncepta do empiričnega gradiva;
- interpretira rezultate kvantitativnih in kvalitativnih raziskav.

IDENTITETA IN KULTURA

Dijak/dijakinja:

- analizira sociološko opredelitev kulture;
- razloži pomen simbolov, jezika, vrednot, družbenih norm, materialne kulture;
- pojasni pomen sobivanja različnih kultur znotraj sodobnih družb;
- reflektira (utemeljuje) odnos do lastne kulture in do drugih kultur (npr. etnocentrizem/kulturni relativizem);
- opredeli družbene vzroke in posledice (sodobnih) migracij;
- opredeli koncept socializacije;
- razloži koncept družbene pogojenosti človeka;
- primerja vrste (faze) socializacije;
- razloži pomen dejavnikov socializacije za proces socializacije.

DRUŽBENE RAZLIČNOSTI IN NEENAKOSTI

Dijak/dijakinja:

- opredeli koncept družbene neenakosti in družbene slojevitosti;
- pojasni določnice družbenega statusa in razlikuje med pripisanim in pridobljenim družbenim statusom;
- primerja odprte in zaprte sisteme družbene slojevitosti;
- razloži prevladujoče vzorce neenakosti glede na posamezne družbene kategorije (razred, rasa/etnijska, spol, starost) in pojasni družbeno konstrukcijo teh kategorij;
- opredeli koncept revščine.

ODLOČANJE V SKUPNOSTI

Dijak/dijakinja:

- pojasni koncept družbene moči;
- opredeli različne vire družbene moči;
- ovrednoti moč medijev v sodobnih družbah;
- razloži koncept države v ožjem in širšem smislu;

- razloži temeljna načela pravne države in pojasni temeljne značilnosti demokracije kot političnega sistema;
- razloži pomen delovanja različnih subjektov pri odločanju v demokratičnih družbah;
- pojasni način delovanja socialne države in države blaginje;
- opredeli koncepta etnije in nacionalne države ter analizira vlogo nacionalizma.

IZZIVI SODOBNEGA SVETA

Dijak/dijakinja:

- razloži družbene vzroke in posledice ekološke krize;
- analizira povezanost med družbeno neenakostjo in ekološko problematiko.

3 LETNIK

DRUŽBA – ZDRAVJE, TELO, BOLEZEN

Dijak/dijakinja:

- pojasni spol kot eno od temeljnih družbenih kategorij;
- razloži družbeno konstrukcijo spola;
- opredeli spolne stereotipe;
- pojasni sodobne družbene izzive, povezane s spolom;
- razloži družbeno konstrukcijo telesa;
- razpravlja o pomenu telesa v sodobni družbi;
- utemelji povezanost med družbenimi neenakostmi in zdravjem;
- razloži vlogo javnega zdravstva.

DRUŽINA

Dijak/dijakinja:

- razloži sociološko definicijo družine;
- pojasni funkcije družine;
- opredeli pluralnost družinskih oblik;
- opredeli izzive družin v sodobnih družbah.

ŠOLANJE

Dijak/dijakinja:

- pojasni funkcije vzgoje in izobraževanja v sodobni družbi (socializacija, izobraževanje, družbena mobilnost);
- razloži idejo enakih formalnih možnosti izobraževanja za vse;
- pojasni koncept meritokracije;
- opredeli sodobne izzive vzgoje in izobraževanj.

RELIGIJA IN VEROVANJSKI SISTEMI

Dijak/dijakinja:

- pojasni koncept religije in razloži heterogenost religij;
- razloži značilnosti različnih religij;

- pojasni različne teoretske razlage religije;
- razloži temeljne funkcije in sestavine religije;
- primerja različne tipe religijskih organizacij po Starku in Bainbridgeu;
- razloži procese spreminjanja religij v sodobnih družbah (sekularizacija, postsekularnost);
- pojasni koncept religijske svobode.

4 LETNIK

ODKLONSKOST IN KRIMINALITETA

Dijak/dijakinja:

- opredeli koncept odklonskosti in kriminaliteto;
- pojasni družbeno in kulturno pogojenost deviantnosti;
- analizira sodobne pojave odklonskosti;
- razloži delovanje formalnega in neformalnega družbenega nadzora;
- pozna temeljne sociološke razlage odklonskosti;
- primerja načine in cilje kaznovanja nekoč in danes.

MNOŽIČNI MEDIJI IN KOMUNIKACIJE

Dijak/dijakinja:

- opredeli pojem množičnih medijev in pojasni množično komuniciranje;
- opiše družbene funkcije množičnih medijev;
- pojasni razliko med javnimi in komercialnimi mediji;
- razloži pomen neodvisnosti medijev in opredeli dejavnike, ki ogrožajo avtonomijo medijev;
- pojasni pojem medijske konstrukcije realnosti;
- prepozna stereotipne medijske podobe;
- pozna nove medijske tehnologije in vpliv družbenih omrežij ter analizira njihove učinke;
- analizira izzive sodobnih medijev.

ZNANOST – DRUŽBENI RAZVOJ IN EKOLOŠKA VPRAŠANJA

Dijak/dijakinja:

- razume razmerja med razvojem znanosti in modernizacijo;
- opredeli funkcije moderne znanosti;
- razume razmerje med znanostjo in tehnologijo;
- se zaveda problematike neobnovljivih virov in globalnega segrevanja;
- razume učinke ekološke krize na zdravje, način in kakovost življenja;
- razume in problematizira koncept trajnostnega razvoja.

DELO, MODERNE DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN PROSTI ČAS

Dijak/dijakinja:

- opredeli delo, zaposlitev, zunajdelovni čas in prosti čas;
- razlikuje med različnimi oblikami dela (formalno delo, neformalno delo, fleksibilne oblike dela, prekarno delo, platformno delo in agencijsko delo, delo na črno ...);
- analizira pomen zaposlitve za posameznika in družbo;
- opiše vzroke in posledice brezposelnosti v sodobnih družbah;
- pojasni vlogo sindikatov;
- analizira obseg in način rabe prostega časa različnih družbenih skupin.

Pravila o ocenjevanju so bila sprejeta na sestanku aktiva učiteljev družboslovnih predmetov dne 16. 10. 2026.

Maribor, 16. 10. 2026

Vodja aktiva: Vesna Krajnc, prof

ZGODOVINA

Ocenjevanje znanja poteka v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Šolskimi pravili ocenjevanja znanja in z učnim načrtom za zgodovino.

OBLIKE OCENJEVANJA ZNANJA

Ocenjevanje poteka individualno.

NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

V šolskem letu dijaki pridobijo najmanj dve ustni oceni in dve pisni. Vse ocene morajo biti pozitivne, da je zaključna ocena pozitivna. Dijak lahko pridobi tudi dodatne ocene, vendar le-te ne morejo biti nadomestilo za redne ocene.

Roki za pisno ocenjevanje znanja so določeni v preglednici spodaj in na spletni strani šole <https://gradbena.si/portal/dijaki/>

ŠTEVILO PRIDOBMLJENIH OCEN V ŠOLSKEM LETU		
LETNIK	PRVA KONFERENCA	DRUGA KONFERENCA
1. letnik	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje
2. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje
3. letnik	1 pisna naloga	1 pisna naloga, 1 ustno ocenjevanje

PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Pisno ocenjevanje sestoji iz nalog izbirnega tipa, nalog s kratkimi odgovori in nalog, ki zahtevajo daljši zapis z utemeljitvijo oz. razlago. Tovrstne naloge ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe ter analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalni standard znanja je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri pisnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ni udeležil, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ustno ocenjevanje znanja izgleda tako, da dijak izvleče listek s tremi vprašanji, pri čemer so vsa vprašanja enakovredna. Vprašanja ocenjujejo znanje na ravneh poznavanja, razumevanja, uporabe in analize po Bloomovi taksonomiji. Dijak, ki doseže minimalne standarde znanja, je ocenjen z oceno zadostno (2).

Dijaku, ki pri ustnem ocenjevanju znanja dobi negativno oceno ali se ocenjevanja ni udeležil, učitelj določi dodaten rok za ocenjevanje znanja.

Če dijak med pisnim ali ustnim ocenjevanjem uporablja nedovoljene pripomočke, dobi negativno oceno.

MERILA ZA PISNO IN USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ocena	Merila pisnega in ustnega ocenjevanja znanja
Odlično (5)	- Dijak temeljne pojme, dejstva in zakonitosti razloži samostojno, jasno, natančno in celostno, - znanje uspešno povezuje z drugimi vsebinami ter ga smiselno uporablja pri reševanju novih in zahtevnejših nalog, - pri odgovorih izkazuje sposobnost analize, sinteze, primerjanja, vrednotenja in kritične presoje, - svoje odgovore logično strukturira in jih podkrepi z ustreznimi primeri, - strokovno terminologijo uporablja pravilno, dosledno in natančno, - odgovori so izpopolnjeni, vsebinsko poglobljeni, argumentirani ter izkazujejo visoko stopnjo razumevanja in samostojnega razmišljanja.
Prav dobro (4)	- Dijak zelo dobro pozna obravnavano učno snov ter razume temeljne pojme, dejstva in zakonitosti, - znanje samostojno uporablja pri reševanju večine nalog in ga zna povezovati z že usvojenimi vsebinami, - razlage so pravilne in večinoma samostojne, vendar občasno premalo natančne ali poglobljene, - pri zahtevnejših nalogah izkazuje sposobnost analize, primerjanja, povezovanja znanja, vendar občasno potrebuje dodatno usmeritev, - strokovno terminologijo uporablja ustrezno, vendar ne povsem dosledno in natančno, - pri ustnem in pisnem izražanju je jasen, logičen in razumljiv, občasno pa se pojavijo manjše vsebinske ali terminološke pomanjkljivosti, - odgovori so večinoma popolni in pravilni.

Dobro (3)	• Dijak dobro pozna obravnavano učno snov ter razume večino temeljnih pojmov, dejstev in zakonitosti, • pridobljeno znanje zna uporabiti pri reševanju enostavnejših nalog, pri zahtevnejših razlagah, povezovanju vsebin in uporabi znanja v novih situacijah potrebuje učiteljevo pomoč ali dodatne usmeritve, • razlage so večinoma pravilne, vendar pogosto nepopolne ali manj natančne, • kaže osnovno sposobnost povezovanja in uporabe pridobljenega znanja, • strokovno terminologijo uporablja le delno ustrezno in ne vedno dosledno, • pri ustnem in pisnem izražanju so odgovori večinoma pravilni, vendar pomanjkljivi ali manj natančni.
Zadostno (2)	• Dijak pozna le posamezne dele obravnavanih učnih vsebin, • pri razumevanju pomena pojmov, dejstev in podatkov ter njihovih medsebojnih povezav potrebuje pomoč in usmerjanje učitelja, • temeljne pojme, dejstva in podatke prepozna predvsem ob dodatnih vprašanjih, • pri reševanju nalog je pogosto negotov in potrebuje dodatna navodila, • odgovori so nepopolni, površni in vsebinsko pomanjkljivi, • strokovno terminologijo uporablja neustrezno, nedosledno ali pa je sploh ne uporablja, • pri ustnem in pisnem izražanju težko samostojno oblikuje jasne in celovite odgovore.
Nezadostno (1)	• Dijak učne snovi ne pozna in ne izkazuje osnovnega razumevanja obravnavanih vsebin, • tudi ob učiteljevi pomoči ne zna razložiti osnovnih pojmov, zakonitosti in dejstev obravnavanih pri pouku, • ne prepozna ključnih vsebin ter med posameznimi pojmi, dejstvi in zakonitostmi ne vzpostavlja povezav, • pridobljenega znanja ne zna uporabiti niti pri reševanju preprostih in znanih primerov, • pri ustnem in pisnem ocenjevanju znanja ne pokaže zadostnega razumevanja učne snovi, • strokovne terminologije ne pozna in je ne uporablja niti ob dodatnih pojasnilih in usmerjanju, • odgovori so pomanjkljivi, nepovezani, vsebinsko neustrezni.

MEJE ZA OCENE PRI PISNEM IN USTNEM OCENJEVANJU ZNANJA

Odstotek	Ocena
do 49 %	nezadostno (1)
50 do 62 %	zadostno (2)
63 do 74 %	dobro (3)
75 do 87 %	prav dobro (4)
88 do 100 %	odlično (5)

NAČIN OBLIKOVANJA KONČNE OCENE

Za zaključitev ocen morajo biti vse ocene pozitivne. Zaključna ocena se določi na podlagi povprečja vseh pridobljenih ocen med šolskim letom in se zaključi navzdol, če je za decimalno vejico število do 4 in navzgor, če je 5 ali več.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja za posamezne učne sklope za 1, 2 in 3 letnik so podrobneje opredeljeni in predstavljeni v prilogi tega dokumenta. Oblikovani so v skladu z učnim načrtom predmeta ter določajo temeljna znanja, spretnosti in kompetence, ki jih mora dijak usvojiti za doseganje minimalnih standardov znanja in pridobitev pozitivne ocene.

POPRAVNI IZPITI

Pri popravni izpiti veljajo enaka merila in kriteriji za ocenjevanje ter minimalni standardi znanja kot pri pouku. Ocenjevanje bo potekalo individualno, vsi izpiti se bodo izvajali ustno.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

1 LETNIK

Minimalni standardi znanja za dijake 1. letnika so zapisani v prenovljenem veljavnem učnem načrtu:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-zgodovina_gim-si.pdf

2 LETNIK

Tema: Različni modeli vladanja

Dijak

- pojasni glavne značilnosti Frankovske monarhije (v gospodarstvu, družbeni ureditvi, političnem razvoju in na kulturnem področju),
- na izbranem primeru opiše glavne značilnosti stanovskih monarhij (Španija, RNC),
- pojasni glavne značilnosti stanovske družbe,
- pojasni vlogo Papeške države in papežev,
- opiše glavne reforme absolutnih vladarjev (na primeru Francije),
- opiše posebnosti italijanskih mestnih držav na primeru Beneške republike,
- opiše glavne poteze v razvoju Anglije ali Nizozemske ter njihov pomen,
- opiše reformne poskuse razsvetljenih absolutistov (Prusija ali Rusija),
- primerja in pojasni, kako se je spreminjala vloga družbenih stanov, slojev in razredov pri vladanju.

Tema: Etnične družbene in gospodarske spremembe

Dijak

- razloži bistvo zemljiškega gospodstva (gospodarski, družbeni vidik),
- opiše razloge za nastanek mest, značilnosti in pomen mest,
- opiše značilnosti zgodnjega kapitalizma (založništvo in manufakture),
- razloži bistvo humanizma in renesanse,
- razloži bistvo pogledov humanističnih mislecev na človeka, družbo,
- našteje glavne reformatorje in opiše bistvo njihovih zahtev,
- našteje glavne smeri reformacije in pojasni, kaj je zanje značilno,
- na karti pokaže dežele, kjer se je uveljavila reformacija,
- opiše bistvo protireformacije,
- razloži pogoje in vzroke za geografska odkritja,
- pojasni glavne pozitivne in negativne posledice geografskih odkritij,
- pojasni bistvo novih gospodarskih doktrin fiziokratizma in merkantilizma,
- pojasni glavne dosežke in pomen industrializacije.

Tema: Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci

Dijak

- na zemljevidu pokaže obseg naselitve alpskih Slovanov v Vzhodne Alpe,
- opiše glavne značilnosti v razvoju kneževine Karantanije,
- navede posebnosti kneževine Karniole,
- pojasni glavne značilnosti pokristjanjevanja iz dveh središč (Oglej in Salzburg),
- opiše glavne kulturne dosežke v času pokristjanjevanja (Brižinski spomeniki, delo Cirila in Metoda),
- našteje zgodovinske dogodke, ki so vodili k izgubi samostojnosti in prihodu Alpskih Slovanov pod tujo oblast,
- razloži pojem zgodovinskih dežel, upravni ustroj, dežele zna pokazati na zemljevidu,
- pojasni glavne značilnosti izbranega celinskega in mediteranskega srednjeveškega mesta (uprava, samouprava, gospodarstvo, družba, kultura, etnična struktura),
- našteje glavne posledice turških vpadov v zgodovinske dežele,
- pojasni glavne vzroke, zahteve in posledice kmečkih uporov,
- razloži značilnosti reformacije, navede glavne reformatorje in njihovo delo,
- pojasni razloge za zmago protireformacije, izpostavi pomen baročne umetnosti,
- zna pravilno uporabljati strokovno terminologijo,
- zna analizirati različne vire,
- ob uporabi zgodovinske karte zna pojasniti razširjenost zgodovinskih dogodkov in dogajanj.
- opiše značilnosti vladanja Napoleona; politične spremembe in vojne razbere iz karte,
- razloži glavne ukrepe dunajskega kongresa 1815,
- razloži glavne reformne dosežke Marije Terezije in Jožefa II,
- pojasni bistvo razsvetljskih idej o človeku, družbi in državi,
- navede glavne vzroke za ameriško revolucijo in pojasni njene glavne dosežke,
- pojasni glavne vzroke za francosko revolucijo, razloži njen potek in glavne posledice,
- na zemljevidu pokaže spremembo meja v Evropi po dunajskem kongresu,
- opredeli glavne vzroke krepitve meščanstva v 19. stoletju in opiše strukturo meščanske družbe na začetku in ob koncu 19. stoletja,
- pojasni bistvo konservativizma, liberalizma in socializma,
- pojasni pomen ustav in razloži bistvo parlamentarizma,
- navede glavne značilnosti in razvoj Velike Britanije, Nemške zveze, Rusije do leta 1848.

3 LETNIK

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Tema: Nemirne vode: od nacionalnih gibanj do 1. svetovne vojne

Dijak

- opiše bistvo nacionalizma in našteje nacionalne zahteve na izbranem primeru iz zahodne (irsko ali belgijsko) in srednje Evrope (poljsko) ter v osmanskem cesarstvu (srbsko ali grško),

- pojasni glavne značilnosti nacionalnih gibanj v habsburški monarhiji (ilirizem, avstroslavizem),
- razloži glavne vzroke za revolucijo 1848/49,
- našteje glavne narodne zahteve iz nemških, italijanskih in slovanskih nacionalnih programov v letih 1848/49,
- navede glavne uspehe in neuspehe nacionalnih gibanj v letih 1848/49,
- opiše, po katerem nacionalnem programu je bila združena Nemčija in glavne značilnosti Nemškega cesarstva,
- opiše, po katerem programu je bila združena Italija in glavne značilnosti Kraljevine Italije,
- opiše značilnosti razvoja Francije v drugi polovici 19. stoletja,
- razloži glavne značilnosti neoabsolutizma v habsburški monarhiji,
- pojasni bistvo uvedbe ustavnosti in dualizma ter glavne posledice za nacionalno vprašanje v habsburški monarhiji,
- pojasni značilnosti judovskega vprašanja.

Tema: Slovensko nacionalno oblikovanje

Dijak

- razloži pojem narodno prebujenje,
- imenuje začetnike slovenskega narodnega gibanja (Pohlin, Zois, Vodnik ...) in njihove dosežke,
- na primeru Zoisovega krožka opiše vlogo narodnobuditeljskih krožkov pri krepitvi narodne zavesti,
- opiše prizadevanja za poenotenje slovenskega jezika (standardizacijo),
- opiše in primerja delovanje Bleiweisovega (konservativnega) in Prešernovega (demokratskega) kroga,
- navede zahteve programa Zedinjena Slovenija,
- opredeli pomen čitalnic in taborov,
- pozna ideje mladoslovencev in staroslovencev,
- poimenuje prve slovenske politične stranke, opiše značilnosti njihovih programov ter navede volilno bazo,
- razloži jugoslovansko idejo,
- opiše programe slovenskih političnih strank za reševanje nacionalnega vprašanja,
- navede gospodarske panoge, ki so se razvile v slovenskih deželah v 19. stoletju kot posledica industrializacije,
- opiše vzroke propadanja slovenskih kmetov od sredine 19. stoletja dalje ter pojasni posledice (poudarek je na migracijah),
- zna pravilno uporabljati strokovno terminologijo,
- zna analizirati različne vire,
- ob uporabi zgodovinske karte zna pojasniti razširjenost zgodovinskih dogodkov in dogajanj.

Tema: Med demokracijo in totalitarizmom

Dijak

- opredeli in pojasni imperializem kot vzrok za prvo svetovno vojno,
- nevede krizna žarišča in pojasni, zakaj je Balkan postal eno od glavnih kriznih žarišč pred prvo vojno,
- loči med vzrokom in povodom za 1. svetovno vojno, pojasni potek vojne in posledice vojne za civilno prebivalstvo,
- bojišča prve svetovne vojne zna razbrati iz zemljevida,
- razloži značilnosti t. i. versajske ureditve in predvidi konflikte, ki bi jih ureditev lahko povzročila,
- pojasni pomen Društva narodov in razloži vzroke za njegovo neučinkovitost,
- opiše (ponovi) značilnosti demokracije,
- na primeru Velike Britanije, Francije, Weimarske Nemčije ter ZDA razloži nadaljevanje razvoja demokratičnih procesov v Evropi in Ameriki med obema svetovnima vojnama,
- pojasni razmere, ki so omogočile razvoj totalitarnih režimov v posameznih državah (Rusija, Italija, Nemčija),
- razloži značilnosti totalitarnih sistemov (fašizem, nacizem, komunizem) in jih primerja,
- opiše socialistično gospodarsko doktrino ter posledice za družbo,
- našteje države, kjer so se razvile fašistične organizacije.

Tema: Sodelovanje in konflikti

Dijak

- ob karti opiše potek druge svetovne vojne, pojasni značilnosti vojskovanja in novosti v oborožitvi,
- navede prelomne dogodke, ki so vplivali na preobrate v 2. svetovni vojni,
- opiše življenje civilnega prebivalstva med 2. svetovno vojno,
- ob izbranem primeru pojasni in konkretizira pojem kolaboracija, nastanek odporniških gibanj,
- našteje najpomembnejše medvojne zavezniške konference, pojasni pomen sklenjenih dogovorov in opiše vsebino atlantske listine,
- pojasni pomen sojenja na mednarodnih sodiščih vojnim zločincem iz časov druge svetovne vojne in po njej,
- pojasni pojem hladna vojna in ga časovno umesti,
- opiše ideološko, gospodarsko in vojaško odvisnost oz. navezanost zavezniških držav od obeh velesil,
- navede vojaške in gospodarske povezave obeh blokov,
- navede evropska krizna žarišča, opiše reševanje kriznega žarišča in pojasni kako je le-to vplivalo na življenje posameznikov,
- pojasni ključne značilnosti dekolonizacije v Afriki in Aziji,
- pojasni pojem neokolonializem,
- sklepa o vlogi gibanja neuvrščenih,
- pojasni značilnosti povezav v tretjem svetu,
- predstavi krizna žarišča v svetu: razloge, potek in reševanje krize,
- opiše vzroke za razpad sovjetskega sistema in socialističnega bloka v Evropi,

- pojasni pojem terorizma in navede vrste in oblike terorizma,
- pojasni nastanek in pomen EU.

Tema: Razvoj slovenskega naroda v 20. stoletju

Dijak

- navede, na katerih bojiščih prve svetovne vojne so se bojevali slovenski vojaki (s poudarkom na soški fronti),
- razloži okoliščine nastanka Države SHS in njen pomen,
- opiše potek združitve v Kraljevino SHS,
- ob zemljevidu pojasni potek reševanja meja po 1. svetovni vojni,
- navede politična obdobja v kraljevini SHS in izpostavi glavne značilnosti,
- na zemljevidu pokaže razkosanje Slovenije med okupatorje in primerja okupacijske sisteme,
- razloži vzroke za ustanovitev Protiimperialistične fronte oz. OF in opiše način vključevanja Slovencev v njeno delovanje,
- pojasni razloge zaostrovanja med OF in meščanskimi političnimi strankami,
- pojasni razloge za kolaboracijo na Slovenskem in razloži posledice za Slovence,
- opiše značilnosti »ljudske oblasti« in postopni prevzem komunistične oblasti (komunistična revolucija poteka sočasno z osvobodilnim bojem, državljanska vojna),
- pojasni ideološke delitve na Slovenskem med vojno in po njej,
- opiše volitve v Jugoslaviji in na Slovenskem leta 1945 ter razloži vzroke za komunistični prevzem oblasti,
- pojasni vzroke in posledice obračunavanja s političnimi nasprotniki in katoliško cerkvijo po vojni,
- navede cilje in posledice agrarne reforme, kolektivizacije ter nacionalizacije po drugi svetovni vojni,
- pojasni bistvo informbirojevskega spora,
- pojasni značilnosti, uspehe in slabosti načrtnega gospodarskega razvoja v okviru petletk (industrializacija in elektrifikacija) v povojnih letih,
- opiše značilnosti gospodarskega vzpona od sredine 50. do sredine 60. let,
- navede razloge za uvedbo samoupravljanja in gospodarske reforme v 60. letih ter opiše značilnosti teh reform,
- pojasni značilnosti gospodarstva v 70. letih (dogovorna ekonomija, samoupravljanje, zadolževanje),
- opiše krizne razmere v Jugoslaviji v 80. letih, posledice naraščanja inflacije in zadolženosti,
- razloži nacionalne napetosti in nasprotujoče poglede na reševanje jugoslovanske krize,
- opiše politične dogodke v Sloveniji konec 80. in na začetku 90. let, ki pomenijo utrjevanje demokratizacije in državne suverenosti Slovenije,
- navede razloge, ki so privedli do plebiscita za samostojno in neodvisno Slovenijo, ter potek osamosvajanja (prve povojne demokratične volitve, koalicija Demos),
- opiše odzive zvezne vlade in JLA ter potek vojne za Slovenijo,

- opiše bistvene gospodarske in politične značilnosti v 90. letih ter prizadevanja Slovenije za vključitev v Evropsko unijo in druge mednarodne integracije,
- zna pravilno uporabljati strokovno terminologijo,
- zna analizirati različne vire,
- ob uporabi zgodovinske karte zna pojasniti razširjenost zgodovinskih dogodkov in dogajanj.

Pravila o ocenjevanju so bila sprejeta na sestanku aktiva učiteljev družboslovnih predmetov dne 16. 10. 2026.

Maribor, 16. 10. 2026

Vodja aktiva: Vesna Krajnc, prof.

AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

Aktivno državljanstvo 3. letnik gimnazije

Ocenjevanje znanja poteka v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Šolskimi pravili ocenjevanja znanja in z učnim načrtom za aktivno državljanstvo.

OBLIKE OCENJEVANJA ZNANJA

Ocenjevanje poteka individualno.

NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

V šolskem letu dijaki pridobijo 4 ocene izdelkov. Znanje se vrednoti opisno. Pri tem predmetu so ocene označene z opravi ali ni opravi. Vse ocene morajo biti pozitivne (opravi), da je zaključna ocena pozitivna. Dijak lahko pridobi tudi dodatne ocene, vendar le-te ne morejo biti nadomestilo za redne ocene.

Roki za ocenjevanje izdelkov so določeni v preglednici spodaj.

<i>Ocenjevalno obdobje</i>	<i>Število ocenjevanj</i>
1. Ocenjevalno obdobje	2 oceni izdelka
2. Ocenjevalno obdobje	2 oceni izdelka

MERILA ZA OCENJEVANJE ZNANJA

Merila za ocenjevanje izdelkov:

Opravi – dijak je izdelek izdelal v skladu z navodili in ga oddal v dogovorjenem roku; izdelek vsebuje zahtevane vsebine in izkazuje doseganje zastavljenih učnih ciljev; dijak samostojno pravilno odgovarja ali vsaj večinoma pravilno na zastavljena vprašanja s področja; dijak ima aktivno znanje, ima zmožnost povezovanja snovi ter logičnega mišljenja; njegova razlaga je jasna, argumenti ustrezni in predstavitev jasna

Ni opravi – dijak izdelka ni oddal v dogovorjenem roku ali izdelek ni izdelan v skladu z navodili oziroma ne vsebuje osnovnih zahtevanih vsebin; dijak po večini napačno in zelo nesamostojno odgovarja na zastavljena vprašanja; snovi ne razume in jo slabo pozna; razlage, argumentov, primerov in predstavitve ni oziroma je pomanjkljiva

POPRAVNI IZPITI

Pri popravnih izpitih veljajo enaka merila in kriteriji za ocenjevanje ter minimalni standardi znanja kot pri pouku. Ocenjevanje bo potekalo individualno, vsi izpiti se bodo izvajali ustno.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- opredeli različne razsežnosti in različna pojmovanja demokracije,
- razlikuje med avtonomijo in neodvisnostjo,
- uporablja osnovne elemente kritičnega mišljenja in argumentacije, prepozna osnovne napake pri sklepanju in oceni stopnjo zanesljivosti informacij, iz katerih izhaja v razmisleku,
- razpravlja o vprašanju, kaj prispeva k večji pravičnosti družbe, in argumentirano zagovarja svoj pogled na odnos med pravičnostjo, svobodo in enakostjo,
- analizira pojem pravice in razloži povezavo med svobodo, oblastjo, človekovimi pravicami in odgovornostmi,
- analizira negativne posledice stereotipov, predsodkov, izključevanja in diskriminacije,
- predstavi nekaj načinov (so)delovanja v skupnosti in ovrednoti njihov pomen,
- na podlagi izbranih kriterijev analizira izbrano medijsko vsebino in primerja poročanja v različnih medijih,
- razloži temeljna načela delovanja sodobnega gospodarstva,
- predstavi vidik različnih vlog v gospodarstvu (delodajalci, podjetništvo, odgovorno lastništvo, tveganja ipd.),
- analizira, kako gospodarski trendi vplivajo na poklicne izbire mladih in na trg dela,
- predstavi različne pomene pojma politika in na primeru opiše politično socializacijo,
- predstavi razlike med nedemokracijskimi in demokratičnimi ureditvami ter razloži značilnosti neposredne, predstavniške in liberalne demokracije,
- pojasni, kako se v Sloveniji uresničuje neposredna demokracija,
- razloži vlogo Ustave RS kot akta, s katerim država predpisuje družbeno in politično ureditev,
- prepozna izbrano vsebino Ustave RS in jo predstavi v praktični situaciji,

- predstavi delovanje političnega sistema RS na državni in občinski ravni ter na primeru pokaže njegov vpliv na življenje prebivalcev,
- smiselno uporabi pojem državljanstva, navede načine pridobitve državljanstva RS in razloži, katere pravice in dolžnosti imajo državljani in tujci v RS,
- opiše svoje pravice in obveznosti, ki izhajajo iz državljanstva EU,
- predstavi dosežke evropskega integracijskega procesa in posledice članstva Slovenije v EU,
- razlikuje med aktivnostmi (mednarodnih organizacij, držav, NVO) za reševanje globalnih problemov,
- pojasni izbrane globalne probleme in izzive človeštva, učinke globalizacije in njenih procesov na ljudi in okolje.

Pravila o ocenjevanju so bila sprejeta na sestanku aktiva učiteljev družboslovnih predmetov dne 16. 10. 2026.

Maribor, 16. 10. 2026

Vodja aktiva: Vesna Krajnc, prof.